

Mission to Serbia

ORGANIZATION FOR SECURITY
AND CO-OPERATION IN EUROPE

OFFICE OF THE HEAD OF MISSION

The Head of Mission

**Izveštaj šefa Misije OEBS u Srbiji, ambasadora Hans Ola Urstada Stalnom savetu
OEBS-a**

Beč, 29. mart 2007. godine

Uvod

Kada sam se pre godinu dana obratio ovom forumu, predstavljao sam Misiju u Srbiji i Crnoj Gori. Danas dolazim kao šef Misije OEBS-a u Srbiji, zemlje sa novim Ustavom i tranzicionom Vladom koja je zaokupljena pitanjem budućeg statusa Kosova. Srbija je ostvarila napredak u mnogim oblastima željenih demokratskih reformi, ali je pred njom još uvek puno novih izazova.

U bliskoj sradnji sa Vladom, vaša Misija u Srbiji je pomogla proces reformi u svim bitnijim oblastima koje su u vezi sa našim mandatom. Ja ih sada neću sve nabrajati, već ću se usredsrediti na oblasti u kojima je postignut napredak, kao i na one koje zahtevaju kontinuirane napore.

Politički kontekst

Na početku bih rekao nešto o političkom kontekstu u kome Misija radi: Srbija je u 2007. godini demokratija u kojoj funkcioniše tržišna privreda. Stupio je na snagu veliki broj ispravnih zakona koji omogućavaju poštovanje ljudskih prava, veći pristup vladi, slobodu pristupa informacijama, transparentniji sistem javnih nabavki. U toku su privatizacija medija, kao i reforme pravosuđa i policije. Na snazi je i novi Ustav, koji se, uprkos činjenici da je usvojen bez održavanja javne rasprave o odredbama koje sadrži i, koji prema mišljenju Venecijanske komisije ima određene slabosti, može smatrati jasnim napretkom u odnosu na ustav iz Miloševićevog perioda.

Za vreme trogodišnje, sada odlazeće vlade premijera Koštunice, Parlament je usvojio ukupno 251 zakon koji za cilj imaju da zakonodavni okvir Srbije usaglase sa evropskim standardima. Održan je privredni rast, a inflacija je u opadanju, dostigavši, po prvi put u poslednjih 20 godina, jednocifrenu brojku. Porasle su devizne rezerve i učvrstila se fiskalna stabilnost. Regionalna saradnja je uznapredovala, i Srbija je u decembru 2006. godine pristupila prilagođenom CEFTA sporazumu sa drugim zemljama jugoistočne Evrope. Raskid državne zajednice sa Crnom Gorom bio je model tzv. „plišanog razvoda“, što je u izrazitom kontrastu sa nasilnim podelama bivše Jugoslavije iz 1990-ih godina.

Ipak, ostaju bitna pitanja koja zahtevaju pažnju Vlade. Saradnja sa Haškim Tribunalom, bolje sprovođenje novih zakona, rešavanje teške situacije u kojoj se nalaze izbeglice i interno raseljena lica, dalja reforma policije, jačanje medija i borba protiv narušavanja životne sredine ostaju ključni izazovi. Ovim pitanjima se trenutno ne posvećuje dovoljno pažnje, jer zvaničnom agendom Srbije dominiraju pregovori oko formiranja vlade i debata oko budućeg statusa Kosova.

Usvajanje novog Ustava uslovalo je prevremene parlamentarne izbore. Izborna kampanja je potvrdila sazrevanje izbornog tela u Srbiji i protekla je u redu i na način koji je uglavnom isključivao sukobe, pri čemu je bila usredsređena na ekonomiju, socijalna pitanja i rešenje budućeg statusa Kosova. Uprkos tranzicionim nedaćama, glasači su nagradili reformski orijentisane partije dajući im priliku da oforme parlamentarnu većinu. Novi saziv Parlamenta na bolji način odražava multietnički sastav stanovništva Srbije, pošto je u njemu sada osam poslanika koji predstavljaju nacionalne manjine, uključujući, po prvi put nakon 1997. godine, i jednog Albanca.

Glavna politička prepreka koja Srbiju usporava na njenom cilju ka evropskoj integraciji i daljoj demokratizaciji ostaje njena nepotpuna saradnja sa Haškim Tribunalom, a naročito činjenica da nije uspela da locira i isporuči Hagu Ratka Mladića, optuženog za genocid u Srebrenici. Ovaj neuspeh je imao za posledicu suspendovanje pregovora sa Evropskom Unijom oko potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju početkom maja 2006. godine. Neophodna je javna opredeljenost sa najvišeg nivoa da će Ratko Mladić biti uhapšen, a genocid u Srebrenici osuđen, kako bi se Srbija suočila sa ratnim nasleđem nedavne prošlosti.

Poziv upućen Srbiji da se pridruži NATO programu Partnerstvo za mir jedan je od postignutih zacrtanih ciljeva. Srbija je takođe ojačala veze sa susednim zemljama time što je zaključila nekoliko bilateralnih sporazuma na polju odbrane. Učešće Srbije, Bosne i Hercegovine i Crne Gore kao posmatrača u Jadranskoj povelji, još je jedan korak ka jačanju regionalne stabilnosti.

Sve u svemu, Srbija je ostvarila pozitivan napredak ka nekim od proklamovanih ciljeva evro-atlantske integracije. Trenutni pregovori oko formiranja vlade, nedovoljan napredak u vezi sa saradnjom sa Haškim Tribunalom, kao i usredsređenost vlade na pregovore u vezi sa budućim statusom Kosova predstavljaju jedno zahtevno okruženje, u kome treba da se napreduje sa reformama koje zahtevaju političku volju, ali Misija vredno radi na tome da nastavi da pruža pomoć Srbiji u jačanju njenih demokratskih institucija.

Aktivnosti Misije

Programi i aktivnosti Misije proizilaze iz prilično širokog mandata. Raznoliki su i redovno se prilagođavaju potrebama koje se brzo menjaju. Naš zajednički cilj je da pomognemo Srbiji da izgradi demokratske institucije, koje će biti profesionalnije, odgovorne i oslobođene od preteranog političkog uticaja. U tome koristimo primere najbolje međunarodne prakse, kako bismo doprineli sveukupnom procesu reformi.

Južna Srbija

Aktivnosti Misije u južnoj Srbiji ilustruju efikasnost našeg pristupa u očuvanju i konsolidovanju stabilnosti i bezbednosti u multietničkom okruženju. Ovo je postignuto

kroz izgrađivanje poverenja, kao i obezbeđivanjem ciljne pomoći glavnim demokratskim institucijama.

Naši napori da lokalnu policiju i pravosuđe učinimo otvorenijim, multietničkim i profesionalnim bili su uspešni. Sada nam je cilj da podržimo dalju integraciju lokalne albanske zajednice u ekonomski i društveni život regiona, kao i njeno unapređenje. Ovo sa sobom nosi i dodatnu vrednost u kontekstu napora usmerenih ka postizanju dogovora o budućnosti Kosova.

Kao veoma pozitivnu ocenjujemo činjenicu da je jedan Albanac iz južne Srbije postao poslanik u Parlamentu Republike Srbije. Misija je aktivno podržavala učešće lokalnih albanskih partija na izborima, sa ciljem da oni sve više budu uključeni u zakonodavne i političke procese u Srbiji.

Misija trenutno radi na tome da poboljša učešće pripadnika albanske zajednice u pravnoj profesiji, i u tom smislu organizovali smo obuku za one koji hoće da polažu pravosudni ispit. Ovo znači da će biti više kandidata za slobodna radna mesta u pravosudnim organima, kao i više pravnika Albanaca, što će povoljno uticati na izgrađivanje poverenja zajednice prema pravosudnim institucijama.

Uprkos očiglednom napretku, ekonomski problemi u ovom regionu ostaju rasprostranjeni, a nezaposlenost znatno veća nego u ostalim delovima Srbije. Od vitalnog je značaja da nova Vlada Republike Srbije da prioritet finansijskoj i drugoj vrsti pomoći za poboljšanje ekonomskih prilika u opštinama u južnoj Srbiji.

Nadograđujući se na iskustvo iz južne Srbije, Misija je nedavno struktuirala i tematski koordinisala aktivnostima koje se odnose na jugozapadni deo Srbije – Sandžak. Ovaj kraj se takođe susreće sa znatnim problemima vezanim za ekonomski i društveni razvoj, pogođen je neefikasnošću lokalnih institucija, a čini se da je i jedan od centara organizovanog kriminala. Naša inicijativa je naišla na dobrodošlicu kod lokalnih političkih aktera i građanskog društva, vlade Republike Srbije i međunarodne zajednice.

Vladavina prava i reforma pravosuđa

U maju 2006. godine Srbija je usvojila novu Strategiju za reformu pravosuđa i Zakon o krivičnom postupku. Ovo je značilo veliki napredak nakon izvesnog perioda zastoja u reformi pravosuđa. Međutim, postoje bojazni da bi izvršna vlast mogla da ugrozi nezavisnot pravosuđa, jer novi Zakon, kao i Ustav, predviđaju da tužilaštvo bude deo izvršne grane vlasti.

Misija pruža pomoć u strukturnoj reformi pravosuđa. Novi Krivični zakonik treba da stupi na snagu juna ove godine, ali urađeno je malo kako bi se praktičari iz pravne profesije pripremili za ove promene. Mi radimo na tome da poboljšamo konsultacije između pravosuđa republike Srbije sa njihovim kolegama iz Bosne i Hercegovine, koji su prošli kroz slične reforme. Paralelno sa tim, izgrađujemo kapaciteta Pravosudnog centra za obuku i stručno usavršavanje sudija i tužilaca.

Misija je nastavila da na sveobuhvatan način pomaže Srbiji u borbi protiv organizovanog kriminala. Bilateralna saradnja Tužilaštva za organizovani kriminal Republike Srbije sa italijanskom Upravom za borbu protiv mafije je unapređena. Misija je pomogla u

produbljanju znanja u vezi sa kompjuterskim kriminalom, što je dovelo do postavljanja Specijalnog Tužioca za kompjuterski kriminal. Što se tiče borbe protiv organizovanog kriminala, tu ima još puno da se radi, i Misija podstiče razvoj nacionalne strategije u ovoj oblasti.

Napredak u rešavanju problema korupcije je neravnomeran. Izvestan napredak je ostvaren u sprovođenju Nacionalne strategije za borbu protiv korupcije, koja je izrađena uz pomoć Misije. Ali, rok za imenovanje članova Državne revizorske institucije je istekao u maju 2006. godine, i sada je ovaj zadatak na dnevnom redu novoizabrane Narodne skupštine. Još uvek nisu potpuno na snazi glavni zakoni iz oblasti borbe protiv korupcije – potrebno je usvojiti Zakon o agenciji za borbu protiv korupcije. Ono što je pozitivno jeste da je Republički odbor za rešavanje o sukobu interesa bio veoma aktivan, kako na nacionalnom, tako i na lokalnom nivou. Na sličan način su i Uprava za javne nabavke i Komisija za zaštitu prava radile efikasno kako bi se poboljšala regularnost procedura prilikom javnih nabavki. Misija je podržala sva tri tela od samog nastanka.

Institucija Ombudsmana pokrajine Vojvodina sazrevala je uz pomoć Misije. Međutim, implementacija Zakona o zaštitniku građana (Državna institucija Ombudsmana) na republičkom nivou je u zastoju, a zakonski rok za imenovanje Ombudsmana je istekao u martu 2006. godine. O ovom imenovanju će se raspravljati u novoj skupštini. Misija je spremna da podrži kancelariju Ombudsmana kada ona bude uspostavljena, kao i da vrši koordinaciju pomoći za nju, po zahtevu vlasti Republike Srbije.

Značajan napredak se kontinuirano ostvaruje u oblasti reforme zatvorskog sistema. Ministarstvo pravde, uz direktno učešće Misije, sprovodi Nacionalnu strategiju za reformu zatvora i Zakon o izvršenju krivičnih sankcija. Ključne uredbe su usvojene, a neke su u fazi izrade uz podršku Misije, koje će regulisati novi koncept alternativnog kažnjavanja i poboljšati odgovornost zatvorskih službi time što će dalje regulisati proceduru podnošenja žalbi, upotrebu sile i unutrašnju kontrolu.

Misija pruža pomoć Veću za ratne zločine Okružnog suda u Beogradu i Tužilaštvu za ratne zločine i prati pet slučajeva suđenja za ratne zločine koji su trenutno u toku. Pravosuđe Republike Srbije pokazalo je visok stepen kompetentnosti i profesionalizma, ali pred njim stoje ozbiljni izazovi, naročito oni vezani za istragu i suđenja za ratne zločine počinjene na Kosovu, Srbija. Slaba saradnja sa policijom Republike Srbije i ustezanje svedoka Albanaca da svedoče su problemi koji ostaju da se reše.

Regionalna saradnja u oblasti suđenja za ratne zločine je poboljšana. Misija, Centar za sprečavanje konflikta i Misije iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Crne Gore radili su zajedno na tome da pomognu ovaj proces („Palički proces“). Tokom 2006. godine, sudije i tužioci su dalje unapredili svoju saradnju. Ovom procesu su se pridružile policijske službe koje se bave istragom ratnih zločina i oformile su zajedničke timove. Ipak, potrebna je jača politička podrška, a pravni okvir bi trebalo poboljšati kako bi se omogućili nesmetana istraga i suđenja za ratne zločine.

Misija sprovodi i kampanju prema javnosti („outreach“), koja za cilj ima da podigne nivo javne svesti o ratnim svirepostima, kao i da poveća stepen podrške za suđenje ratnim zločincima pred domaćim sudovima i saradnji sa Haškim Truibunalom. Direktni učesnici u ovom procesu protežu se od ratnih veterana do traumatizovanih žrtava/svedoka. Nedavno sprovedeno istraživanje javnog mnjenja pokazalo je da je srpska javnost

upoznata sa suđenjima za ratne zločine koji se održavaju pred domaćim sudovima, kao i da ih podržava. Istovremeno, poverenje u Haški Tribunal, kao i znanje o istom ostaju na niskom nivou.

Podrška Parlamentu i izgrađivanje demokratskih institucija

Juna 2006. godine, Parlament Republike Srbije preuzeo je od Skupštine državne zajednice nadležnosti u oblastima međunarodnih odnosa, bezbednosti i odbrane. Ove nove odgovornosti nalažu značajno jačanje zakonodavnog tela. Rad Parlamenta je, pak, u prekidu od ustavnog referenduma i izborne kampanje koja je počela u novembru 2006. godine. Ovo je odložilo usvajanje ključnih zakona.

Misija posvećuje veliku pažnju demokratizaciji sektora bezbednosti, čiji je glavni aspekt obezbeđivanje civilne i parlamentarne kontrole. Ostvaruje se napredak u transparentnosti i odgovornosti službi bezbednosti. Međutim, izgleda da nema jasnog konceptualnog razumevanja kojim pravcem bi reforma policijskih i bezbednosnih snaga trebalo da krene. Ne postoji nacionalna strategija bezbednosti, kao ni strategija za policiju, a zakoni o odbrani i službama bezbednosti su zastareli. Misija će nastaviti da se angažuje sa Parlamentom, sektorom bezbednosti i građanskim društvom na rešavanju ovih osnovnih pitanja.

Ljudska prava

Novi Ustav je uveo sveobuhvatne garancije za ljudska prava, ali uprkos poboljšanjima, poznavanje međunarodnih obaveza koje Srbija ima u oblasti ljudskih prava među zakonodavcima, zvaničnicima, pravosudnim organima i službenicima snaga za sprovođenje zakona je još uvek nedovoljno. Zaostaje se i sa praktičnom primenom ovih standarda. Misija će nastaviti da pruža obuku iz oblasti ljudskih prava raznim sektorima Vlade i građanskom društvu, kako bi se unapredili znanje o standardima ljudskih prava i poštovanje istih.

Ključno pitanje vezano za ljudska prava jeste pronalaženje trajnog rešenja za izbeglice i raseljena lica. U Srbiji se još uvek nalazi oko 140,000 izbeglica, od kojih su dve trećine iz Hrvatske, a većina od preostalog broja iz Bosne i Hercegovine. Tu je još i 200,000 raseljenih lica iz Pokrajine Kosovo koja čekaju iznalaženje trajnih rešenja. Vlade Srbije, Crne Gore, Bosne i Hercegovine i Hrvatske obavezale su se Sarajevskom deklaracijom iz januara 2005. godine da će rešiti sva preostala pitanja vezana za povratak izbeglica i integraciju do kraja 2006. godine, ali ovaj rok nije ostvaren, a tokom prošle godine postignut je mali napredak. Naročite teškoće postoje oko postizanja konsenzusa u vezi sa rešenjima dva ključna preostala pitanja – stanarska prava i konvalidacija penzija. Misija, zajedno sa svojim partnerima iz međunarodne zajednice, ostaje posvećena podržavanju prava izbeglica, ali potrebna je jača obavezanost Vlada koje su uključene u rešavanje ovog pitanja.

U 2006. godini usvojen je novi Zakon o crkvama i verskim zajednicama, koji tradicionalne crkve i verske zajednice tretira na povlašćen način, ne baveći se potrebama drugih verskih grupa. Zakon o vraćanju imovine crkvama i verskim zajednicama odnosi se samo na eksproprijacije posle 1945. godine. Na ovaj način je jevrejskoj zajednici u Srbiji veoma teško da dobije kompenzaciju za imovinu koja joj je oduzeta 1941. godine i kasnije. Uz to, fizička lica kojima je takođe oduzeta imovina, još uvek ne uživaju sličnu

zakonsku zaštitu. Misija se oglasila protiv ovih propusta i pozvala je zakonodavce i verske zajednice da se uključe u diskusiju o poboljšanjima u ovoj oblasti.

Nacionalne manjine

Po prvi put se desilo da je pet partija nacionalnih manjina osvojilo osam mesta u Parlamentu, dok se neki istaknuti predstavnici manjina nalaze na mestima u drugim partijama. Među poslanicima iz redova nacionalnih manjina, dva su predstavnici romske zajednice, a jedan lider koalicije Albanaca iz južne Srbije. Ukidanje cenzusa od 5% za partije nacionalnih manjina za ulazak u parlament omogućio je postizanje ovakvog rezultata. Veća zastupljenost bi trebalo da podigne značaj pitanja vezanih za nacionalne manjine u kreiranju politike i donošenju odluka.

Misija će i dalje biti usredređena na razvoj i primenu zakonodavnog okvira Republike Srbije i njenih međunarodnih obaveza vezanih za prava nacionalnih manjina tako što će pružiti pomoć oko zakona o nacionalnim manjinama, čija je izrada zaustavljena zbog parlamentarnih izbora. Primera radi, nacrt Zakona o Savetima nacionalnih manjina je u svojevrsnom vakuumu, a posledica toga je činjenica da je četvorogodišnji mandat Saveta nacionalnih manjina istekao.

Misija dovršava implementaciju programa podrške Romima, koji je doveo do uspostavljanja programa romskih asistenata u nastavi koji sponzorise Vlada, kao i Sekretarijata za romsku nacionalnu strategiju radi koordinisanja radom na pitanjima u vezi sa romskom populacijom i Centra za reintegraciju povratnika.

Rodna ravnopravnost

Žene u Srbiji su udvostručile broj mesta u novom Parlamentu sa 10 na 20 procenata. Međutim, žene u Srbiji se i dalje susreću sa izazovima na putu ka rodnoj ravnopravnosti. U ključne probleme spadaju: nasilje u porodici, nedovoljna zastupljenost žena u politici na mestima gde se donose odluke, stereotipi koji se prenose medijima, javnim dijalogom i školskim programima, nepoštovanje principa jednakih mogućnosti prilikom zapošljavanja, viša stopa nezaposlenosti. Rodna diskriminacija je naročito pogoršana za određene kategorije žena, kao što su žene koje pripadaju romskoj, ili nekoj drugoj manjini, žene sa invaliditetom, nezaposlene i žene iz seoskih područja. Misija podržava mehanizme rodne ravnopravnosti, usvajanje Zakona o rodnoj ravnopravnosti, a pruža i podršku sprovođenju Nacionalnog akcionog plana u domenu rodne ravnopravnosti.

Borba protiv trgovine ljudima

U decembru 2006. godine Srbija je usvojila Nacionalnu strategiju za borbu protiv trgovine ljudima. Pred Srbijom i pred Misijom je sada izazov da transformišu ovu strategiju u konkretne akcione planove koji će biti podupreti finansijskim obavezama, a koji će se odnositi na prevenciju, suđenje za krivična dela iz ove oblasti i zaštitu žrtava.

Ono što je važno napomenuti jeste da je Vlada po prvi put u 2006. godini finansijski podržala jednu nevladinu organizaciju koja se bavi pružanjem direktne pomoći žrtvama. Jedan od ključnih uspeha vlade na polju borbe protiv trgovine ljudima jeste to što je vlada direktno odgovorna za proces koordinisanja pomoći.

Misija je zabrinuta manjkom svesti i stručnog znanja o trgovini ljudima u pravosuđu. Misija, zajedno sa Udruženjem sudija Srbije sprovodi program obuke za sudije, tužioce i pripadnike policije. Podstakli bismo i druge međunarodne aktere da nam se pridruže u rešavanju ovog problema.

Reintegracija žrtava trgovine ljudima je rastući problem. Statistički podaci iz prethodnih nekoliko godina pokazuju da broj žrtava iz Srbije raste, uključujući decu i žrtve sa mentalnim poremećajima, kao i zavisnike od alkohola ili droge. Ovi trendovi su naročito zabrinjavajući ako se ima na umu da ne postoji adekvatan institucionalni način kojim bi se bavilo ovim grupama žrtava.

Mediji

U maju 2006. godine državna Radio Televizija Srbije je transformisana u dva nova javna servisa: Radio Televiziju Srbije (RTS) i Radio Televiziju Vojvodina (RTV). Misija je pomogla u izradi dokumentacije za transformaciju, restrukturiranje i smanjenje broja zaposlenih, a bila je uključena i u izgrađivanje kapaciteta i obuku profesionalaca zaposlenih u oba javna servisa.

Misija je pružila stručnu pomoć Republičkoj Radiodifuznoj Agenciji (RRA), kako bi se obezbedilo da procedura dodeljivanja dozvola komercijalnim emiterima u Srbiji bude sprovedena pravedno i uz punu transparentnost. Nažalost, rad RRA obeležen je nedostatkom nezavisnosti, nedovoljnom odgovornošću i nedostatkom transparentnosti prilikom dodele radio i TV frekvencija. OEBS i druge međunarodne organizacije su ovim povodom javno izrazile svoju zabrinutost. Greške u procesu dodele frekvencija dovele su do određenog broja sudskih prijavi protiv RRA, od kojih se neke nalaze pred Vrhovnim sudom.

Misija je pružila usmerenu stručnu pomoć u izgrađivanju kapaciteta profesionalaca koji rade u medijima. Preko 150 novinara, urednika i tehničara učestvovalo je u edukativnim aktivnostima čiji je cilj unapređeno izveštavanje o korupciji, organizovanom kriminalu, policijskim istragama, ekonomiji, privredi i politici, ekologiji i pitanjima zaštite prirode.

Misija je podržala i izradu Kodeksa novinara, kojeg su u decembru 2006. godine usvojila dva glavna udruženja novinara, kao i uspostavljanje nezavisnog samo-regulatornog tela kako za elektronske, tako i za štampane medije o kome se trenutno raspravlja među medijskim profesionalcima u Srbiji.

Stručnjaci iz Misije su pokrenuli konsultacije sa vlastima kako bi se sprečila koncentracija medija i dalje poboljšala transparentnost u medijskom vlasništvu u Srbiji kroz novi zakon, usaglašen sa evropskim standardima.

Misija je pružila stručnu pomoć u tržišnom razvoju radiodifuznih medija i pomno je pratila događaje vezane za privatizaciju opštinskih radiodifuznih medija u Srbiji koja treba da bude završena do decembra 2007. godine. Misija je takođe pomogla medijskim kućama u multietničkim regionima koje emituju programe na jezicima nacionalnih manjina.

Misija je imala vodeću ulogu u pružanju podrške sprovođenju Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja. Zajedno sa Kancelarijom poverenika za

informacije i jakom mrežom nevladinih organizacija, Misija je pomogla u obuci javnih zvaničnika o tome kako treba da se procesuiraju zahtevi za informacije koji dolaze od građana i medija.

Sprovođenje zakona

Održiva reforma policijske službe ostaje jedan od ključnih prioriteta Misije. Memorandum o sporazumevanju potpisan između Misije i Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije navodi osam prioriternih oblasti u kojima se pruža pomoć, a koje nastavljaju da budu u centru pažnje rada Misije.

Jedan od najvećih izazova efikasnosti i održivosti napora Misije u reformi policije je nedostatak sveobuhvatne strategije reforme i strateškog planiranja u različitim oblastima rada Ministarstva. Kako bi osigurala napredak u ovome, Misija naročitu pažnju posvećuje pružanju pomoći Ministarstvu unutrašnjih poslova u razvoju strateškog pristupa reformama. Kako strateško planiranje postavlja temelje za aktivnosti kroz čitav spektar policijskih poslova, Misija bi pozdravila ako bi zemlje članice pružile dodatnu pomoć u ovoj oblasti.

Odgovornost rada policije ostaje pitanje koje izaziva zabrinutost, kako građana Srbije, tako međunarodne zajednice. Lični i politički animoziteti bili su prepreka efikasnosti i profesionalnom razvoju kancelarije za unutrašnju kontrolu Ministarstva unutrašnjih poslova. Formalno, uvođenje institucije Direktora policije u junu 2006. godine, koja je operativno nezavisna od Ministra bio je korak ka depolitizaciji policije. Potrebno je ojačati političku volju kako bi se unutrašnjoj kontroli omogućilo da nezavisno sprovodi istrage.

Tokom prošle godine, Misija je nastavila da pruža pomoć Ministarstvu unutrašnjih poslova da razvija i samostalno koristi svoje sopstvene nacionalne kapacitete u izradi, sprovođenju i evaluaciji policijske obuke i obrazovanja.

Na polju osnovne policijske obuke, Misija je načinila krupne korake u svom dugoročnom naporu da transformiše školu unutrašnjih poslova u Sremskoj Kamenici, u kojoj se trenutno obučava većina policijskih regruta u zemlji, u centar za osnovnu obuku policije. 2007. će biti ključna godina za policijsko obrazovanje, jer se Ministarstvo sprema da regrutuje i upiše prvu grupu studenata, muškaraca i devojaka, po novom sistemu osnovne obuke policije.

Organizovani kriminal ostaje faktor nestabilnosti u Srbiji. Misija je pomogla policiji Republike Srbije u borbi protiv organizovanog kriminala tako što je uvela moderne pristupe u kriminalističkoj tehnici/forenzici i obradi lica mesta, unapredila kapacitete u opservaciji i dokumentovanju i kriminalističkoj obaveštajnoj analitici, izgradila sposobnosti granične policije i doprinela regionalnom pristupanju u rešavanju onih problema koji su u suštini prekogranični .

Misija nastavlja da pruža pomoć Ministarstvu u sprovođenju Strategije za integrisano upravljanje granicom. Do januara 2007. godine, Ministarstvo je završilo demilitarizaciju granica zemlje.

Od marta 2006. godine, Misija je nastavila da unapređuje kapaciteta policije Srbije u istraživanju ratnih zločina i kršenja međunarodnog humanitarnog prava i direktno je omogućila bližu saradnju između istražitelja i tužilaca na nacionalnom i međunarodnom nivou.

Misija je nastavila da pruža pomoć Ministarstvu u uspostavljanju i razvijanju koncepta policije u lokalnoj zajednici, koji odgovara kulturnom, društvenom i političkom ambijentu Srbije. Ovo je podrazumevalo inicijative na lokalnom nivou koje podstiču bolju komunikaciju i saradnju između policije, građana i lokalnih vlasti, naročito u etnički raznolikim opštinama. Misija je nastojala da poboljša odnose između medija i policije kroz organizovanje okruglih stolova širom zemlje, koji su rezultirali konkretnim uputstvima. Misija je takođe lansirala program čiji je cilj da poboljša senzitivitet policije u vezi sa pitanjima koja su specifična za manjinske ili društveno ugrožene grupe, uključujući i usredsređenost na pitanja krivičnih dela počinjenih iz netrpeljivosti.

U nekim oblastima pružanja pomoći policiji, koje su veoma važne za Misiju – ovo se naročito odnosi na borbu protiv organizovanog kriminala – susrećemo se sa potrebom održavanja opredeljenosti donatora kako bi se obezbedilo sprovođenje reformi u zadovoljavajućem stepenu.

Na polju pružanja pomoći procesu reforme u policiji, Misija se sureće i sa kadrovskim izazovom. Kvalifikovani savetnici koje delegiraju zemlje članice za oblast policijskog obrazovanja i obuke od izuzetne su važnosti za ispunjavanje naše posvećenosti održivom sprovođenju reformi.

Ekonomija i životna sredina

Misija promoviše energetska bezbednost i održivi razvoj kroz promovisanje najboljih međunarodnih standarda u zakonodavstvu, politici i sprovođenju zakona iz oblasti zaštite životne sredine time što podstiče preduzetništvo i promoviše politiku energetske održivosti.

U 2006. godini Misija je nastavila da pruža podršku stvaranju „poslovnih inkubator centara“ koji su se pokazali kao efikasan mehanizam za razvoj malih i srednjih preduzeća.

Misija je pokrenula i novi ciklus programa pod nazivom „Duh mladog preduzetništva“ koji za cilj ima da obučiti mlade, obrazovane, a nezaposlene osobe u najmanje razvijenim područjima Srbije. Od pokretanja programa 2004. godine, preko 600 učesnika je prošlo kroz ovu obuku.

Misija je podržala prevođenje i objavljivanje publikacije „Trgovina u sektoru usluga: Priručnik za mala i srednja preduzeća - izvoznike“ zajedno sa Privrednom komorom Republike Srbije i Svetskom trgovinskom organizacijom.

Kako bi podigla nivo javne svesti u vezi sa pitanjima energetske bezbednosti, Misija je podržala obrazovne projekte koji se bave pitanjima obnovljivih izvora energije, uticaja proizvodnje i potrošnje energije na životnu sredinu, odgovornom politikom u vezi sa pitanjima energije i konceptom racionalnog upravljanja energijom.

Misija je pomogla prilikom izrade Lokalnog Akcionog plana za životnu sredinu u Blacu, maloj opštini centralne Srbije. Plan se bavi pitanjima koja već decenijama predstavljaju problem - zagađenje voda, neodgovarajući način odlaganja otpada, narastajući broj deponija, a pre svega niskim nivoom javnog učešća u procesu donošenja odluka u vezi sa zaštitom životne sredine. Ovaj primer iz Blaca služi kao model osnaživanja lokalnih zajednica.

Zaključak

Budućnost Srbije se veoma razlikuje od njenih perspektiva iz devedesith godina. Postoji jasna vizija demokratskog puta koji je pred njom što zahteva stalnu posvećenost reformski-orijentisanih snaga Srbije. Njihov zadatak nije lak, a njihova odgovornost je ogromna, ali rezultati će biti vidljivi i opipljivi građanima Srbije bez obzira na njihovu etničku pripadnost i versko opredeljenje. Međunarodna zajednica u Srbiji radi složno kako bi joj pomogla u ovom procesu. Ja sam ponosan na doprinos naše Misije napredovanju Srbije ka njenom cilju demokratskih reformi i radujem se nastavku saradnje u rešavanju nekih od težih problema koji su preostali. Tražim vašu pomoć u pružanju resursa – naročito ljudskih – jer moramo da završimo posao u skladu sa mandatom koji ste nam poverili.